

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **IQ Tender - Energetické optimalizace, s.r.o.**
IČO: 02507587
se sídlem Roháčova 145/14, Praha 3
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Raichlem
se sídlem Dřevařská 855/12, Brno

proti

žalovanému: **Energetický regulační úřad**
se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ústředního inspektorátu České obchodní inspekce ze dne 3. 3. 2022 č. j. ČOI 30478/22/O100/Ber/Št

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát (dále jen „původní žalovaná“) rozhodla o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí ředitele Inspektorátu České obchodní inspekce Středočeského a Hl. m. Prahy (dále jen „inspektorát“) ze dne 4. 11. 2021, č. j. ČOI 140571/21/1000 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím inspektorát shledal žalobkyni coby zprostředkovatelku energetických aukcí vinnou spácháním celkem sedmi přestupků

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), a to:

- a) přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 15. 7. 2019, kterého se dopustila tím, že v osmi konkrétně označených přihláškách k výběrovému řízení/aukci energie uvedla neúplné informace o možnosti spotřebitele odstoupit od smlouvy, čímž porušila zákaz používání nekalých obchodních praktik podle § 4 odst. 1 a odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele;
- b) přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 15. 7. 2019, kterého se dopustila tím, že obchodní zástupce žalobkyně sdělil spotřebitelce A. K., že přihláška je nezávazná, ačkoliv daná přihláška závazná byla, čímž žalobkyně porušila zákaz používání nekalých obchodních praktik podle § 4 odst. 3 a odst. 4 ve spojení s § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele;
- c) přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 14. 4. 2020, kterého se dopustila tím, že v označené přihlášce k výběrovému řízení/aukci ze dne 7. 2. 2020 uvedla neúplnou informaci v tom smyslu, že od smlouvy je možno odstoupit pouze písemně, čímž porušila zákaz používání nekalých obchodních praktik podle § 4 odst. 1 a odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele;
- d) přestupku podle § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 15. 7. 2019, kterého se dopustila tím, že v osmi konkrétně označených přihláškách k výběrovému řízení/aukci neuváděla žádné údaje o právech vznikajících z vadného plnění a podmínky uplatňování těchto práv vztahující se k jí poskytnutým službám, tedy jako prodávající ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele neinformovala spotřebitele řádně o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění, a tím neinformovala spotřebitele podle § 13 téhož zákona;
- e) přestupku podle § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 14. 4. 2020, kterého se dopustila tím, že v konkrétní přihlášce k výběrovému řízení/aukci ze dne 7. 2. 2020 neuvedla žádné údaje o právech vznikajících z vadného plnění a podmínky uplatňování těchto práv vztahující se k jí poskytnutým službám, tedy jako prodávající ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele neinformovala spotřebitele řádně o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění, a tím neinformovala spotřebitele podle § 13 téhož zákona;
- f) přestupku podle § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 2. 11. 2020, kterého se dopustila tím, že na svých webových stránkách www.iqtender.cz v sekci *Informace pro spotřebitele* nepřesně poučila spotřebitele o způsobech uplatnění vad či reklamace, protože spotřebitele odkázala pouze na určitý (písemný) způsob reklamace, a tedy jako prodávající ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele neinformovala spotřebitele řádně o způsobu uplatnění práva z vadného plnění, a tím neinformovala spotřebitele podle § 13 téhož zákona;
- g) přestupku podle § 24 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 15. 7. 2019, kterého se dopustila tím, že na svých webových stránkách www.iqtender.cz neinformovala spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, tedy v rozporu s § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele neposkytla spotřebiteli informace podle § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

Za uvedené přestupky uložil inspektorát žalobkyni pokutu ve výši 1 000 000 Kč a současně povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Výrokem IV. prvostupňového rozhodnutí inspektorát zastavil řízení o přestupku podle § 24 odst. 7 písm. y) zákona o ochraně spotřebitele, neboť dospěl k závěru, že tento skutek se nestal.

2. Původní žalovaná napadeným rozhodnutím změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že pokutu uloženou žalobkyni snížila na 800 000 Kč; ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Soud na tomto místě uvádí, že žalobkyně v žalobě označila za žalovanou Českou obchodní inspekci, ústřední inspektorát. Podle § 69 s. ř. s. žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, *nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla*.
4. V průběhu soudního řízení došlo k přechodu působnosti z České obchodní inspekce na Energetický regulační úřad, a to v důsledku novelizace zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“) provedené zákonem č. 362/2021 Sb. Od 1. 1. 2022 byla zprostředkovatelská činnost v energetických odvětvích zařazena mezi podnikání upravená v energetickém zákoně (viz § 3 odst. 1 tohoto zákona ve znění účinném od 1. 1. 2022). Podle § 24b zákona o ochraně spotřebitele *přestupky podle tohoto zákona projedná správní orgán, který podle § 23 vykonává dozor nad dodržováním povinností, jež byla spácháním přestupku porušena*. Podle § 17 odst. 7 písm. f) energetického zákona vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem o ochraně spotřebitele v oblasti podnikání v energetických odvětvích Energetický regulační úřad. Z výše zmíněné právní úpravy je zřejmé, že projednání přestupků zprostředkovatelů energie na poli spotřebitelského práva spadá nadále do výlučné působnosti Energetického regulačního úřadu. Tomu ostatně koresponduje následná změna zákona o ochraně spotřebitele provedená zákonem č. 374/2022 Sb., s účinností od 6. 1. 2023. Od uvedeného data zákon o ochraně spotřebitele v § 23 odst. 1 výslovně vyjímá dozor nad dodržováním povinností v souvislosti s ochranou spotřebitele na úseku podnikání v energetických odvětvích z působnosti České obchodní inspekce a v § 23b odst. 2 jej svěřuje Energetickému regulačnímu úřadu.
5. Žalobkyně v průběhu řízení před soudem vyjádřila nesouhlas s tím, že působnost žalovaného v dané věci přešla na Energetický regulační úřad. Argumentovala přitom článkem II. bod 2 přechodných ustanovení novelizačního zákona č. 362/2021 Sb., jenž stanoví, že *ten, kdo je oprávněn vykonávat zprostředkovatelskou činnost v energetických odvětvích k 30. červnu 2022 podle zvláštního zákona, může tuto činnost vykonávat bez oprávnění k činnosti zprostředkovatele podle tohoto zákona nejdéle do 31. prosince 2023, pokud podá žádost o udělení oprávnění k činnosti zprostředkovatele podle tohoto zákona do 30. září 2022, přičemž do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o oprávnění k činnosti zprostředkovatele podle tohoto zákona se podmínky podnikání zprostředkovatele a kontrola jejich dodržování řídí dosavadními právními předpisy*. Soud však dospěl k závěru, že toto přechodné ustanovení nemá na přechod působnosti původní žalované na Energetický regulační úřad žádný vliv, neboť se týká „toliko“ podmínek podnikání zprostředkovatelů energií a jejich

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

kontroly. Zákonodárce však jednoznačně svěřil projednání přestupků do působnosti toho správního orgánu, který vykonává nad předmětnou oblastí dozor; tímto orgánem je od 1. 1. 2022 Energetický regulační úřad.

6. Je pravdou, že krajské správní soudy v minulosti k otázce přechodu působnosti k projednání přestupků v oblasti ochrany spotřebitele při podnikání v energetických odvětvích zaujaly rozdílná stanoviska. V nyní projednávané věci se soud nakonec přiklonil k názorové lince zastávané jedenáctým senátem Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 29. 11. 2022, č. j. 11 A 145/2021-66, a sice že v důsledku novely energetického zákona účinné od 1. 1. 2022 přešla působnost na Energetický regulační úřad, a žalovaným podle § 69 s. ř. s. je tedy tento správní orgán. Tento názor soud považuje za jediný možný a odpovídající právním předpisům. Tentýž názor zaujal i Krajský soud v Brně v rozsudcích ze dne 22. 8. 2023 č. j. 55 A 20/2022-82, č. j. 55 A 21/2022-68, a č. j. 55 A 26/2022-70. Soud si je vědom toho, že Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 31. 8. 2022, č. j. 30 A 175/2020-55 vyjádřil přesvědčení, že vzhledem k čl. II bod 2 přechodných ustanovení zákona č. 362/2021 Sb., vykonává Česká obchodní inspekce dozor nad dodržováním podmínek podnikání zprostředkovatelů energií až do okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o oprávnění k činnosti zprostředkovatele vydaného podle § 11f energetického zákona. Pro tento závěr, který nezohledňuje novelizaci zákona o ochraně spotřebitele provedenou s účinností od 6. 1. 2023 zákonem č. 374/2022 Sb., však soud nenašel dostatečnou oporu, a proto uzavírá, že za žalovaného v této věci považuje Energetický regulační úřad.
7. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že původní žalovaná dospěla k závěru, že spáchání vytýkaných přestupků inspektorát žalobkyni prokázal, a že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Konstatovala, že žalobkyně ve smlouvách uzavíraných se spotřebiteli uváděla, že od nich lze odstoupit pouze písemně. Jí použitá formulace nepřipouští jiný výklad, než že od smlouvy (příhlášky k aukci) lze odstoupit výhradně písemně, navíc v návaznosti na informaci o adrese, na kterou má spotřebitel odstoupení od smlouvy poslat. Spotřebitel však od smlouvy může ve smyslu § 1829 občanského zákoníku odstoupit v jakékoliv formě. Pro spotřebitele může domnělá povinná písemná forma představovat nepřekonatelnou překážku odstoupení od smlouvy. Čtrnáctidenní lhůta pro odstoupení je poměrně krátká a žalobkyně navíc spotřebitele neinformovala o tom, že lhůta k odstoupení od smlouvy je zachována, i pokud spotřebitel v této lhůtě odstoupení pouze odešle. To, že žalobkyně vypracovala formulář pro odstoupení od smlouvy, není její dobrou vůlí, ale její zákonnou povinností.
8. K přestupku, jenž spočíval v poskytnutí nepravdivé informace spotřebitelce A. K. o nezávaznosti podpisu příhlášky k aukci, původní žalovaná uvedla, že výsledku spotřebitelky, jenž byl klíčovým důkazem, byla žalobkyně přítomna. Měla tak možnost spotřebitelce A. K. klást otázky a současně byla poučena o právu vyjádřit se k podkladům, čehož také využila. Na procesních právech tudíž žalobkyně zkrácena nebyla. Spotřebitelka A. K. vypověděla, že opakovaně upozornila zástupce žalobkyně, že majitelkou odběrného místa je její sestra H. K., na což jí zástupce žalobkyně, který navíc vystupoval v roli kurýra, sdělil, že příhláška je nezávazná. To byl také důvod, proč jím předložené dokumenty spotřebitelka A. K. podepsala, aniž by pečlivě studovala jejich obsah. Inspektorát v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů vyhodnotil výpověď spotřebitelky jako konzistentní a věrohodnou. Původní žalovaná označila způsob, jímž probíhal podpis smlouvy (kurýr čekal na podpis

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

spotřebitelky), za nestandardní a zavádějící, protože od kurýra si člověk přebírá poštovní zásilky, avšak nepodepisuje s ním smlouvy. Proto není ani překvapivé, že si spotřebitelka A. K. smlouvu pečlivě nepročetla. Zarážející je i postup žalobkyně, jejíž zástupce si neověřil, že podepisuje smlouvu se správnou osobou. Čestné prohlášení zaměstnance žalobkyně, který se spotřebitelkou A. K. telefonoval, nepovažoval inspektorát ani původní žalovaná za věrohodné s tím, že nejsou známy okolnosti, za nichž toto prohlášení vzniklo, a nelze jej stavět naroveň svědecké výpovědi. Původní žalovaná podotkla, že spotřebitelka A. K. nebyla poučena o tom, jak smluvní vztah ukončit – takovou informaci přihláška neobsahuje. Případné poučení o možnosti odstoupit od smlouvy by však ve vztahu k tomuto přestupku nehrálo žádnou roli.

9. Původní žalovaná se nedomnívá, že žalobkyně plnohodnotně napравила protiprávní stav spočívající v tom, že v přihláškách neuváděla žádné údaje o právech vznikajících z vadného plnění a podmínkách uplatňování těchto práv tím, že toto poučení zveřejnila na svých webových stránkách. Taková náprava je neefektivní s ohledem na způsob, jakým žalobkyně své služby nabízela (telefonicky) a jakým uzavírala se spotřebiteli smlouvy (prostřednictvím kurýra). Spotřebitel při tomto způsobu komunikace se žalobkyní totiž nemusí webové stránky žalobkyně vůbec navštívit. K tomu, aby bylo učiněno zadost povinnosti žalobkyně seznámit spotřebitele s jeho právy z vadného plnění před uzavřením smlouvy, je třeba, aby byly tyto informace uvedeny přímo v přihlášce (smlouvě).
10. Žalobkyně se prokazatelně dopustila nekalé obchodní praktiky také tím, že neuvedla v přihlášce žádné informace o možnosti spotřebitele uplatnit práva z vadného plnění. Na svých webových stránkách následně v tomto směru uvedla neúplné informace. Žalobkyně měla v sekci Informace pro spotřebitele v části Poučení spotřebitele o právech z vadného plnění následující formulaci: „Možné způsoby pro uplatnění vady jsou následující: a) písemně dopisem zaslaným do sídla společnosti: IQ Tender – Energetické optimalizace, s. r. o., Roháčova 145/14, 130 00 Praha, nebo b) elektronicky na e-mailové adrese společnosti IQ Tender – Energetické optimalizace, s. r. o., reklamace@iqtender.cz.“ Z této formulace není vůbec zřejmé, že by byly přípustné i jiné formy uplatnění vady než dopisem zaslaným poštou či e-mailem, což neodpovídá zákonné úpravě. Neobstojí odvolací argumentace, že tyto způsoby uplatnění vad vyhodnotila žalobkyně jako pro spotřebitele nejvýhodnější – je třeba nechat na spotřebiteli, aby si vybral ze všech zákonem přípustných variant uplatnění reklamace.
11. Co se týče přestupku spočívajícího v tom, že žalobkyně na svých webových stránkách neinformovala spotřebitele o možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, žalobkyni nezprošťuje odpovědnosti, že tuto informaci spotřebitelům sdělila v samotné přihlášce. Ustanovení § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele jednoznačně ukládá povinnost prodávajícího tuto informaci uvádět i na svých internetových stránkách, provozuje-li je.
12. Původní žalovaná napadeným rozhodnutím moderovala výši pokuty uložené inspektorátem. K přiměřenosti pokuty nejprve vyložila, že za nejzávažnější považuje přestupek, který žalobkyně spáchala poskytnutím nepravdivých informací spotřebitelce A. K., že přihláška je nezávazná. V neprospěch žalobkyně svědčí, že šlo zjevně o vědomé poskytnutí nepravdivých informací. Následky přestupku spočívající v ovlivnění spotřebitele ve významném obchodním rozhodnutí též původní žalovaná přičítala k tíži žalobkyně a

vyjádřila se ke způsobu spáchání i následkům dalších přestupků. Zohlednila však, že dle jejích informací je žalobkyně prvopachatelkou v dané oblasti a že inspektorátu poskytla přiměřenou součinnost. Nepřisvědčila ale odvolací námitce, že inspektorát měl více přihlédnout k dopadům pandemie koronaviru, neboť omezení spojená s pandemií neměla zásadní dopad na podnikání žalobkyně. Původní žalovaná vzala v této souvislosti v potaz, že se v minulosti zabývala skutkově velmi podobným případem (účastník tehdejšího řízení se dopustil týchž přestupků v podobném rozsahu), přičemž tehdy k odvolací námitce účastníka řízení snížila úhrnnou pokutu na 900 000 Kč. Její rozhodnutí obstálo před Městským soudem v Praze, který rozsudkem ze dne 14. 1. 2021, č. j. 11 A 189/2019-44 žalobu podanou proti němu zamítl. Původní žalovaná srovnala nyní projednávaný případ s případem tehdejší, přičemž konstatovala, že žalobkyně sice spáchala více přestupků, na druhou stranu v její prospěch svědčilo více polehčujících okolností (snaha o nápravu části přestupků, specifická povaha služby ve vztahu k problematice práv z vadného plnění). Pokuta ve snížené výši 800 000 Kč tak dle náhledu původní žalované odpovídá povaze a závažnosti vytýkaného jednání a ob stojí rovněž ve srovnání s dosavadní rozhodovací praxí žalované. Z doložených daňových priznání a dokumentů zveřejněných ve sbírce listin obchodního rejstříku původní žalovaná zjistila, že žalobkyně hospodaří ziskově a neeviduje pohledávky ani závazky po splatnosti. Pokuta ve výši 800 000 Kč bude sice citelným zásahem do jejího rozpočtu, nicméně s přihlédnutím k možnosti splátkového kalendáře ji nelze považovat za likvidační.

13. V žalobě označila žalobkyně napadené rozhodnutí za nezákonné a nepřezkoumatelné. Je přesvědčena, že přestupky, které jí inspektorát a žalovaný kladou za vinu, nespáchala.
14. V prvním žalobním bodu vyjádřila nesouhlas s tím, že v přihláškách neúplně informovala spotřebitele o způsobech odstoupení od smlouvy. Žalobkyně plně respektuje, že od smlouvy lze odstoupit i jinak než písemně. To, že v přihlášce uvedla, že klient má právo od této přihlášky *písemně* odstoupit ve lhůtě 14 dnů, znamená, že spotřebitelům konkretizovala jednu z možností odstoupení od smlouvy, avšak další možnosti touto formulací nevyloučila. Žalobkyně v žádném dokumentu neuvádí, že by odstoupení od smlouvy v jiné než písemné formě neakceptovala. Žalovaný dle jejího názoru text přihlášky nesprávně vyložil. Žalobkyně šla navíc spotřebitelům vstříc tím, že pro ně zpracovala formulář pro snadné odstoupení od smlouvy. Ostatně pro obě smluvní strany je vhodnější, aby zásadní právní jednání byla činěna v písemné formě. Možnost odstoupit od smlouvy tak nebyla spotřebiteli jakkoli ztížena. Poučení o možnosti odstoupení od smlouvy, jak jej žalobkyně formulovala, není způsobilé ovlivnit ekonomické rozhodnutí spotřebitele.
15. Ve druhém žalobním bodu žalobkyně namítla, že spáchání přestupku, jímž měla uvést v omyl spotřebitelku A. K., nebylo prokázáno. Výpověď spotřebitelky A. K. s dvou a půl letým odstupem považuje za nedostatečný důkaz. Tvrzení, že mělo být před podpisem přihlášky řečeno, že přihláška je nezávazná, nebylo ničím prokázáno, je nepravdivé a čistě účelové. Po žalobkyni nelze požadovat, aby prokazovala negativní skutečnost, tedy že spotřebitelce A. K. v žádném okamžiku komunikace nebylo sděleno, že přihláška je nezávazná. Žalobkyně vždy spotřebitele informuje o tom, že podpisem přihlášky vzniká právní vztah. To je podrobně vysvětleno též v samotné přihlášce. Zásadně popřela, že by spotřebitelům v tomto ohledu lhala – celé její podnikání by tak bylo protiprávní a neudržitelné. Přihláška navíc obsahuje výslovné poučení o možnosti odstoupení od smlouvy. Spotřebitelka svým podpisem na přihlášce stvrdila, že byla poučena o tom, že oběma

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

smluvním stranám vznikají určité povinnosti. Žalovaný nevzal v potaz čestné prohlášení zaměstnance žalobkyně a výpověď jejího jednatele, ale vycházel jen z výpovědi spotřebitelky, což je nepřipustné zvýhodňování jedné strany správního řízení. Dále žalobkyně připomněla koncept průměrného spotřebitele. Má za to, že spotřebitelka A. K. nemohla být uvedena v omyl, měla-li k dispozici veškeré podklady.

16. Ve třetím žalobním bodu žalobkyně namítla, že žalovaný se dopustil nesprávného právního posouzení a přepjatého formalismu v závěru o přestupcích spočívajících v tom, že v přihláškách nejsou uvedeny žádné informace o právech vznikajících spotřebiteli z vadného plnění. Spotřebitelé byli před podpisem přihlášky prokazatelně s těmito právy seznámeni. Související informace byly uvedeny i na webových stránkách žalobkyně. Kontaktní údaje, na kterých je možné reklamaci uplatnit, jsou v záhlaví samotné přihlášky. Na žalobkyni se navíc nikdy žádný spotřebitel neobrátil se stížností, že mu není zřejmé, kde a jak může uplatnit práva z vadného plnění. Žalobkyně zpracovala dokument *Poučení spotřebitele o právech z vadného plnění*, který umístila na své webové stránky. Tomuto dokumentu však žalovaný vytkl, že neobsahuje veškeré zákonem předvídané možnosti uplatnění reklamace. Žalobkyně na svou obranu namítla, že v dokumentu *Poučení spotřebitele o právech z vadného plnění* neuvedla uzavřený výčet možností – je tam výslovně uvedeno, že spotřebiteli předkládá *možné* způsoby pro uplatnění vady, nikoliv *vylučné* způsoby. Žalobkyně neměla žádný zájem na krácení práv spotřebitelů (k němuž ani nedošlo), jedná se přinejhorším o administrativní nepřesnost, a proto nepovažuje dané jednání za přestupek.
17. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobkyně namítla, že své povinnosti seznámit spotřebitele s možností mimosoudního řešení spotřebitelských sporů učinila zadost tím, že je o této možnosti informovala v samotné přihlášce. Žalobkyně jednala v dobré víře – udělala všechno pro to, aby spotřebitele informovala přímo v dokumentu, který podepisují, což má vyšší informační hodnotu než pouhé zveřejnění na internetových stránkách, které spotřebitel ani nemusí navštívit. Je proto přesvědčena, že nespáchala přestupek spočívající v nezveřejnění možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na svých internetových stránkách.
18. Námitkami uplatněnými v rámci pátého žalobního bodu žalobkyně napadla výši pokuty, jejíž určení označila za nepřezkoumatelné a ničím nepodložené. Je toho názoru si, že ji původní žalovaná potrestala příliš vysokou pokutou exemplárně, aniž by zohlednila reálný dopad jejího jednání na spotřebitele. V napadeném rozhodnutí není uveden konkrétní způsob výpočtu pokuty, a nelze z něj tedy dovodit, jak původní žalovaná ke konečné výši pokuty dospěla. Žalobkyně byla nucena platit uloženou pokutu ve splátkách, neboť jednorázová úhrada by pro ni byla likvidační. Při určení výše pokuty původní žalovaná zjevně pominula podklady o hospodářské situaci žalobkyně, protože výše pokuty výrazně převyšuje roční výnosy žalobkyně.
19. K žalobě se vyjádřila původní žalovaná, která soudu navrhla, aby žalobu jako nedůvodnou zamítla. Ve vyjádření ze dne 30. 6. 2022 odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, a to vzhledem k tomu, že se žalobní námitky z velké části shodují s odvolacími námitkami. Konstatovala, že inspektorát správně zjistil skutkový stav a správně jej právně posoudil. Setrvala také na výši uložené pokuty, kterou v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnila, přičemž vzala v potaz závažnost protiprávního jednání žalobkyně, její ekonomickou situaci i svou vlastní rozhodovací praxi. Nad rámec argumentace uvedené v napadeném rozhodnutí odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

20. 6. 2022, č. j. 6 As 76/2021-50, který se zabývá problematikou odstoupení od smlouvy spotřebitelem.

20. V replce ze dne 14. 9. 2022, kterou reagovala na vyjádření původní žalované k žalobě, žalobkyně v plném rozsahu setrvala na svých žalobních tvrzeních. Zopakovala, že pokud je v přihláškách uvedeno, že je možné od smlouvy odstoupit písemně, pak to neznamená, že žalobkyně omezuje spotřebitele v možnosti uplatnění jejich zákonných práv, ale možnost jejich využití pouze konkretizuje a uvádí některou ze zákonem stanovených možností, čímž však ostatní možnosti nevylučuje. Ze strany žalobkyně tedy došlo pouze k uvedení jedné ze zákonných možností, a to možnosti pro spotřebitele nejkomfortnější (jelikož má k dispozici formulář pro odstoupení od smlouvy) a také nejprůkaznější.
21. Žalobkyně v replce dále uvedla, že spotřebitelce A. K. bylo ze strany kurýra předloženo k podpisu několik dokumentů (přihláška k výběrovému řízení, plná moc, souhlas se zpracováním osobních údajů), přičemž jedno pare těchto dokumentů jí bylo ponecháno, včetně vzorového formuláře pro odstoupení od smlouvy v zákonem stanovené lhůtě. Při podpisu dokumentace v tomto rozsahu si spotřebitelka musela být vědoma toho, že nepotvrzuje pouhé převzetí zásilky, ale že i jen podle názvu těchto dokumentů uzavírá závazné smlouvy, ze kterých vznikají určitá práva a povinnosti smluvních stran. Co se týče podpisu smluv prostřednictvím kurýra, není pravdou, že poskytovatelé poštovních služeb bývají využívání pouze k doručování zásilek. K uzavírání smluv bývají využívání stále častěji z důvodu snížení nákladů, a to i společnostmi s významným postavením na trhu, např. telefonními operátory.
22. Žalobkyně se následně ohradila vůči tvrzení původní žalované, že mívá problémy s informovaností spotřebitelů před uzavřením smlouvy. Toto tvrzení označila za nepodložené s tím, že poskytuje klientům službu, která spočívá ve změně dodavatele plynu či elektrické energie, přičemž jejím cílem je navázat se spotřebitelem dlouhodobou spoluprací založenou na vzájemné důvěře a spokojenosti. Cílem žalobkyně není pouze přepsat zákazníka k jinému dodavateli, ale poskytnout mu kompletní servis a provést ho celým procesem, a též reagovat na jeho podněty, dotazy či připomínky. Proto žalobkyně nad rámec informování spotřebitele před vznikem smluvního vztahu spotřebitele znovu kontaktuje po uzavření smluv, aby mu vysvětlila, co bude následovat a na jaké kroky ze strany žalobkyně, nového dodavatele a stávajícího dodavatele se má připravit.
23. Žalobkyně má za to, že původní žalovaná svými tvrzeními a postojem ve správním a soudním řízení potvrzuje, že žalobkyni považuje pouze za jednoho z mnoha energetických zprostředkovatelů, kteří na základě nekalých obchodních praktik využívají neznalosti spotřebitelů a snaží se na jejich úkor obohatit. Tímto pohledem byl negativně ovlivněn celkový postoj původní žalované vůči činnosti žalobkyně. Žalovaná se snažila nalézt nedostatky i tam, kde neexistují, čímž se dopustila přepjatého formalismu nebo nesprávného vyhodnocení podkladů.
24. Při ústním jednání před soudem konaném dne 19. 10. 2023 žalobkyně odkázala na žalobu a repliku a k věci samé uvedla, že řada jí vytýkaných skutků nebyla dle jejího názoru prokázána. Zejména tím má na mysli údajné nepravdivé poučení spotřebitelky A. K. o nezávaznosti přihlášky. Co se týče dalších skutků, inspekce je nesprávně právně posoudila.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Žalobkyně považuje za nesprávný způsob, jakým inspekce interpretovala jí vyhotovené listiny. Výše pokuty uložené žalobkyni je nepřiměřená a zároveň nepřezkoumatelná, neboť není zřejmé, jak inspekce dospěla ke konečné částce. Pokuta byla žalobkyni uložena v exemplární výši a není v souladu s tím, jak inspekce rozhodovala v obdobných případech.

25. Po poučení o tom, že v řízení před správními soudy se důkaz správním spisem neprovádí, protože soud je povinen při přezkumu napadeného rozhodnutí z obsahu správního spisu vycházet, vzala žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce při ústním jednání zpět návrhy na provedení důkazu, které jsou označeny v žalobě (poznámka soudu: v žalobě byla jako důkaz označena písemná podání žalobkyně a rozhodnutí původní žalované, která jsou součástí správního spisu a o jejichž existenci není mezi stranami sporu).
26. Energetický regulační úřad jakožto žalovaný při ústním jednání před soudem odkázal na vyjádření původní žalované k žalobě. Bez bližšího vysvětlení konstatoval, že se zcela neztotožňuje se závěrem soudu o přechodu působnosti v této věci z původní žalované na Energetický regulační úřad, nicméně nehodlá tento závěr soudu napadat. Pokud jde o některá porušení zákona, za něž byla žalobkyně sankcionována, jako například uvádění nepřesných informací ve smluvních dokumentech či nesplnění informační povinnosti na svých internetových stránkách, zkušenost Energetického regulačního úřadu z jiných řízení je taková, že soudy to považují za porušení zákona o ochraně spotřebitele. Žalovaný konstatoval, že prvostupňové rozhodnutí je nepřehledné a jeho převážnou část tvoří rekapitulace vyjádření žalobkyně k věci. V závěrečném návrhu ve shodě s procesním stanoviskem původní žalované navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
27. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
28. Podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě. Je-li obchodní praktika zaměřena na určitou skupinu spotřebitelů, posuzuje se podle průměrného člena této skupiny.
29. Podle § 4 odst. 3 věty první zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b.
30. Podle § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalé obchodní praktiky před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
31. Podle § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele se obchodní praktika považuje za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
32. Podle § 13 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je prodávající povinen spotřebitele řádně informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění (dále jen „reklamací“), spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit. Podle odst. 2 téhož ustanovení je při prodeji výrobků nebo poskytování služeb mimo ohlášenou provozovnu prodávající

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

povinen k informacím podle odstavce 1 poskytnout v písemné formě název nebo jméno a adresu prodávajícího, u něhož může spotřebitel po ukončení takového prodeje výrobků nebo poskytování služeb uplatnit reklamaci.

33. Podle § 14 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele prodávající informuje spotřebitele jasným, srozumitelným a snadno dostupným způsobem o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, který je pro daný typ nabízeného, prodáváného, poskytovaného nebo zprostředkovaného výrobku nebo služby věcně příslušný. Informace musí zahrnovat též internetovou adresu tohoto subjektu. Jestliže prodávající provozuje internetové stránky, uvede tyto informace i na těchto internetových stránkách. Pokud smlouva uzavřená mezi prodávajícím a spotřebitelem odkazuje na obchodní podmínky, uvede informace podle věty první a druhé rovněž v těchto obchodních podmínkách.
34. Podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel dopustí přestupku tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
35. Podle § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele ze znění účinném do 31. 5. 2023 se prodávající se dopustí přestupku tím, že neinformuje spotřebitele podle § 13.
36. Podle § 27 odst. 7 písm. m) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 31. 5. 2023 se prodávající dopustí přestupku tím, že neposkytne spotřebiteli informace podle § 14 nebo čl. 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013.
37. Podle § 24 odst. 14 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 30. 6. 2020 lze za přestupek uložit pokutu do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) a b), odstavce 4, odstavce 7 písm. a), d), g), k) a odstavců 9, 10 a 13.
38. Poté, co soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
39. Soud před vlastním posouzením žaloby podotýká, že až na čtyři krátké odstavce představuje žaloba doslovný opis odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, pouze s tím rozdílem, že žalobkyně o sobě hovoří jako o žalobkyni (nikoliv jako o obviněné z přestupku) a pochybení vyčítá žalované (nikoliv kontrolnímu orgánu). Obě podání, tj. odvolání i žaloba, obsahují dokonce zvýraznění stejných pasáží. Na všechny v nich uvedené námitky již v úplnosti reagovala původní žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Soud na tomto místě předesílá, že se s věcným posouzením projednávaného případu ze strany původní žalované ztotožnil. Odůvodnění napadeného rozhodnutí považuje soud za srozumitelné, logické a plně přezkoumatelné, spáchání vytýkaných přestupků žalobkyní za prokázané a vyšší pokuty za řádně odůvodněnou a stanovenou v nikoliv excesivní výši.
40. Žalobní argumentace má primárně směřovat proti závěrům odvolacího orgánu, a má tedy rozvíjet (nikoliv pouze kopírovat) argumentaci, kterou žalobkyně již dříve uplatnila ve správním řízení. V nyní projednávané věci žaloba tento požadavek nesplňuje. Soud tedy ani nedostal možnost zvážit jiné argumenty konkurující těm, které původní žalovaná přednesla v napadeném rozhodnutí, protože žalobkyně s nimi nijak nepolemizovala. Jak dovodil

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 10. 2015, č. j. 6 Afs 9/2015-31, „pokud žalobce v žalobních bodech neprezentuje dostatečně konkrétní názorovou oponenturu vedoucí ke zpochybnění závěrů správního orgánu, nemusí pak soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, k nimž již správně dospěl správní orgán.“ Nemůže být proto překvapivé, pokud soud v rámci vypořádání obsahově stejných námitek odkáže na nosné důvody, na nichž bylo zbudováno napadené rozhodnutí a které případně doplní o vlastní úvahy. Takový postup ostatně ve své judikatuře aproboval i Nejvyšší správní soud, jenž v rozsudku ze dne 8. 7. 2011 č.j. 2 As 72/2011 – 181 vyslovil, že „krajský (resp. městský) soud nemusí vždy vymýšlet zcela nové právní argumenty, odlišné od argumentů správních orgánů, jelikož by to bylo v konečném důsledku často i kontraproduktivní. Požadavku přezkoumatelnosti jeho rozhodnutí proto postačuje, pokud při posuzování jednotlivých žalobních bodů výslovně a zcela konkrétně označí, které názory správního orgánu považuje za správné, a naopak s kterými polemizuje, resp. které vyvrací. Z hlediska hospodárnosti řízení proto není nutno trvat na tom, aby krajský soud vždy opakoval, resp. argumentačně rozkošatil právní názory vyjádřené již v přezkoumávaných správních rozhodnutích.“

41. Žalobní námitky, jimiž žalobkyně zpochybňuje závěr správního orgánu, že v přihláškách uvedla neúplné informace o možnosti spotřebitele odstoupit od smlouvy (první žalobní bod), nejsou důvodné. Vnitrostátní ani evropské právní předpisy spotřebiteli nepředepisují výhradně písemnou formu odstoupení od smlouvy (v podrobnostech viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2022, č. j. 6 As 76/2021-50). To ostatně žalobkyně ani nepopřela, ba naopak výslovně připustila, že pokud by spotřebitel odstoupil od smlouvy jinak než písemně, tak by takové odstoupení akceptovala. Žalobkyně nicméně v přihlášce použila následující formulaci: „Byla-li tato Přihláška uzavřena mimo provozovnu Poskytovatele, má Klient právo od této Přihlášky písemně odstoupit ve lhůtě 14 dnů ode dne jejího podpisu.“ Tento text nelze vyložit jinak, než že jediná přípustná forma odstoupení od smlouvy (přihlášky) je písemná. Neobstojí tvrzení žalobkyně, že touto formulací spotřebiteli pouze konkretizovala jednu z možností odstoupení od smlouvy. Tato argumentace by dávala smysl, pokud by v textu přihlášky byly dále uvedeny a blíže popsány i další způsoby, kterak lze od smlouvy odstoupit. Tak tomu ovšem není. Průměrný spotřebitel zkrátka nemůže z citovaného textu přihlášky dovodit, že má právo od přihlášky odstoupit jinak než písemnou formou. Soud tedy nepřisvědčil žalobnímu tvrzení, že původní žalovaná si text přihlášky nesprávně vyložila. S původní žalovanou soud souhlasí také v tom, že tato zavádějící informace v přihlášce o možnosti odstoupení může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí, které by jinak neučinil. Jak vysvětlila původní žalovaná, povinné písemné odstoupení od smlouvy se může spotřebiteli z různých důvodů jevit jako komplikované, v důsledku čehož nakonec od smlouvy (přihlášky) ve stanovené 14denní lhůtě neodstoupí. Poskytnutí neúplné informace o možnosti odstoupení od přihlášky bylo tedy způsobilé podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele v procesu jeho rozhodování, zda od přihlášky odstoupí, a jedná se tudíž o nekalou obchodní praktiku ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
42. Ustanovení § 1820 odst. 1 písm. f) občanského zákoníku ukládá podnikateli, který uzavírá smlouvy se spotřebiteli mimo jiné prostředky komunikace na dálku, aby spotřebitele před uzavřením smlouvy řádně informoval o podmínkách, lhůtě a postupech pro uplatnění práva na odstoupení od smlouvy, a poskytnul mu formulář pro odstoupení. Na věc tudíž nemá žádný vliv, že žalobkyně zpracovala formulář pro odstoupení od smlouvy - jednak to byla

její zákonná povinnost a dále to nezakládá vyvratitelnou domněnku řádného poskytnutí informací podle § 1820 odst. 1 písm. f) občanského zákoníku. To, že žalobkyně zpracovala formulář pro odstoupení od smlouvy, nemění nic na skutečnosti, že spotřebitelům poskytla neúplné informace o tom, jakým způsobem (jakou formou) mohou odstoupit od přihlášky (smlouvy). Zmíněný formulář mohli spotřebitelé využít pouze při písemném odstoupení od přihlášky; o jiných přípustných formách odstoupení však ze strany žalobkyně vůbec informováni nebyli.

43. Ani přesvědčení žalobkyně o tom, že písemné odstoupení od přihlášky, při kterém je možno využít jí zpracovaný formulář, je pro spotřebitele z hlediska jeho právní jistoty nejvhodnější, nesníma ze žalobkyně odpovědnost za protiprávní jednání, jehož se dopustila. Řádným informováním o podmínkách, lhůtě a postupech pro uplatnění práva spotřebitele na odstoupení od smlouvy nemůže být informování pouze o jednom z více možných způsobů odstoupení od smlouvy, který se podnikateli jeví jako nejvhodnější pro spotřebitele.
44. Lze shrnout, že poskytnutí neúplné a svým obsahem zavádějící informace o toliko jedné z více přípustných forem odstoupení od smlouvy jistě nelze považovat za řádné splnění povinnosti plynoucí z ustanovení § 1820 odst. 1 písm. f) občanského zákoníku. Původní žalovaná právem dovodila, že žalobkyně se výše popsaným jednáním dopustila klamavého chování, které bylo způsobilé ovlivnit spotřebitelovo jednání, a naplnila tak skutkovou podstatu přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
45. Soud nepřisvědčil ani žalobním námitkám uvedeným pod druhým žalobním bodem, jimiž žalobkyně brojí proti závěru správního orgánu, že poskytla spotřebitelce A. K. nepravdivou informaci o nezávaznosti přihlášky. Není pravdou, že původní žalovaná nepřihlédla k jiným důkazům než ke svědecké výpovědi spotřebitelky. Původní žalovaná při rozhodování v dané věci zohlednila též žalobkyní předložené čestné prohlášení jejího obchodního zástupce pana J. F., které však vyhodnotila jako nedostatečné, protože jednak nebylo známo, za jakých okolností vzniklo, a nadto uvedené prohlášení nevyjasňovalo další okolnosti, které se týkaly protiprávního jednání žalobkyně, konkrétně to, proč byla spotřebitelce A. K. zaslána a předána k podpisu přihláška (smlouva) určená její sestře. Inspektorát v prvostupňovém rozhodnutí i původní žalovaná v napadeném rozhodnutí náležitě vysvětlili, že počínání spotřebitelky A. K. považují vzhledem ke zjištěným okolnostem případu za logické (například to, že si detailně nepročetla přihlášku, kterou podepsala, protože jí byla předložena k podpisu kurýrem, který standardně nepřináší k domu smlouvy k podpisu, nýbrž zásilky). Původní žalovaná naopak zcela oprávněně označila počínání žalobkyně směřující vůči spotřebitelce A. K. za ledabylé a neodpovídající požadavku odborné péče, neboť žalobkyně si nijak neověřila, zda vůbec komunikuje s tou osobou, s níž hodlá uzavřít smlouvu, resp. s osobou, která je k takovému jednání (uzavření smlouvy se žalobkyní) zmocněna. To platí tím spíše, že spotřebitelka A. K. upozornila žalobkyni na to, že smlouva u MND není psaná na její osobu, ale na její sestru H. K. Není tedy pravdou, že by se spotřebitelka A. K. v komunikaci se žalobkyní vydávala za jinou osobu, tj. za svou sestru H. K. Žalobkyně navzdory tomuto sdělení nadále pokračovala v komunikaci se spotřebitelkou A. K., která vyústila v podpis přihlášky touto spotřebitelkou, přestože v přihlášce byla jako smluvní strana uvedena její sestra H. K.

46. Žalobkyně „zásadně popírá“, že by spotřebitelce A. K. lhala. K tomu podle žalobkyně nemohlo dojít vzhledem k jejím vnitřním zavedeným mechanismům předsmuvního vyjednávání. Inspektorát, původní žalovaná ani soud nevylučují, že žalobkyně své zaměstnance instruuje, co mají či nemají spotřebitelům říkat, a ani žalobkyni nepodsouvají, že veškeré své podnikání staví na systematickém klamání spotřebitelů. V tomto konkrétním případě však provedené důkazy (zjištění plynoucí z protokolu o kontrole ze dne 24. 9. 2019, svědecká výpověď spotřebitelky A. K.) prokazují, že žalobkyně skutečně poskytla spotřebitelce A. K. během telefonického rozhovoru nepravdivou informaci o nezávaznosti přihlášky. Poskytnutí takové nepravdivé informace bylo zcela nepochybně v rozporu s požadavky odborné péče a zároveň bylo způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování spotřebitele (ve výsledku toto protiprávní jednání vedlo k tomu, že spotřebitelka A. K. podepsala jí doručenou závaznou přihlášku).
47. Neobstojí argumentace žalobkyně, že z přihlášky samotné může průměrný spotřebitel zjistit, že se jedná o přihlášku závaznou. V projednávané věci není spor o pravdivost údajů obsažených v přihlášce, ale o pravdivost informací o její závaznosti, které byly spotřebitelce A. K. poskytnuty telefonicky ještě před tím, než jí byla přihláška kurýrem doručena. Lze důvodně předpokládat, že právě na základě předchozí informace o nezávaznosti přihlášky spotřebitelka A. K. tuto přihlášku podepsala, aniž by podrobně zkoumala její obsah. To, že si spotřebitelka A. K. nepočínala při podpisu přihlášky obezřetně a důkladně se neseznámila s jejím obsahem, není liberačním důvodem, jež by zprošťoval žalobkyni objektivní odpovědnosti za protiprávní jednání spočívající v předchozím poskytnutí nepravdivé informace o nezávaznosti přihlášky této spotřebitelce.
48. To, že v telefonátu, který následoval až po podpisu přihlášky, žalobkyně sdělila spotřebitelce A. K., že může od smlouvy odstoupit, stejně jako to, že informace o právu na odstoupení od smlouvy je uvedena v samotné přihlášce, nijak nesouvisí se skutkovou podstatou vytýkaného protiprávního jednání spočívajícího v předchozím ústním (telefonickém) poskytnutí nepravdivé informace o nezávaznosti přihlášky spotřebitelce A. K.
49. Soud neshledal opodstatněnou ani námitku žalobkyně, že původní žalovaná zjevně protiprávně zvýhodnila jednu stranu správního řízení. To, že ve spotřebitelském právu proti sobě často stojí zájmy podnikatelů oproti zájmům (a právům) spotřebitelů, v žalobkyni zřejmě vyvolalo mylný dojem, že i v nyní projednávané věci proti sobě stály dvě strany – žalobkyně na straně jedné a spotřebitelka na straně druhé. Ve skutečnosti tomu tak ovšem nebylo. V rámci přestupkového řízení, jehož předmětem byl sankční postih žalobkyně za porušení povinností vyplývajících ze zákona o ochraně spotřebitele, spotřebitelka A. K. „pouze“ poskytla svědeckou výpověď, účastníkem (stranou) tohoto řízení však nebyla. Jeho jediným účastníkem byla žalobkyně. Z popsanych důvodů k žalobkyni namítanému porušení rovnosti stran v projednávané věci dojít nemohlo.
50. Jak přílehavě uvedla původní žalovaná v napadeném rozhodnutí, „na samotné spotřebitelce není, aby něco prokazovala“. Inspektorát i původní žalovaná svědeckou výpověď spotřebitelky A. K. ve svých rozhodnutích náležitě analyzovali a zdůvodnili, proč ji (na rozdíl od čestného prohlášení obchodního zástupce žalobkyně pana J. F.) považují za logickou, věrohodnou a konzistentní.

51. Žalobkyní namítaná skutečnost, že spotřebitelka A. K. poskytla svědeckou výpověď víc než dva a půl roku po uskutečnění telefonického hovoru, k němuž se výpověď vztahovala, není způsobilá zpochybnit věrohodnost tohoto důkazu. I přes uvedenou dobu si spotřebitelka při podání svědecké výpovědi dostatečně přesně vybavila podstatný obsah předmětného telefonického hovoru; její výpověď přitom koresponduje s informacemi obsaženými v podnětu zaslaném České obchodní inspekci, jenž se týkal této záležitosti.
52. Důvodné nejsou ani námitky, které žalobkyně vtělila do třetího žalobního bodu. Inspektorát a původní žalovaná oprávněně shledali žalobkyni vinnou přestupky spočívajícími v neuvádění žádných informací o uplatňování práv z vadného plnění v přihláškách. Soud ve správním spise ověřil, že přihlášky (smlouvy), které žalobkyně poskytovala spotřebitelům, žádné informace o uplatňování práv z vadného plnění neobsahovaly. Původní žalovaná se závažností tohoto přestupku zabývala velmi zevrubně a uznala, že právní úprava je v tomto směru poměrně vágní a není zcela zřejmé, co vše by měla žalobkyně v tomto směru spotřebitelům s ohledem na povahu uzavírané smlouvy sdělit. To ostatně následně vyhodnotila jako polehčující okolnost. Na druhou stranu zdůraznila, že spotřebitelé zmocňovali žalobkyni k výběru dodavatele energie, tudíž pro ně měly informace o právech z vadného plnění podstatný význam z pohledu posuzování výhodnosti závazku, který za ně žalobkyně uzavře. Vzhledem k posledně uvedenému nemá žalobkyně pravdu v tom, že se původní žalovaná jejím sankcionováním za uvedený přestupek dopustila přepjatého formalismu. Žalobkyně totiž zcela rezignovala na svou povinnost poučit spotřebitele o jeho právech z vadného plnění, což mohlo mít pro spotřebitele nepříznivé důsledky. Vzhledem k tomu, že se jedná o přestupek ohrožovací, není podstatné, zda některý ze spotřebitelů skutečně v důsledku protiprávního jednání žalobkyně přišel k újmě.
53. Nutno doplnit, že žalobkyně napravila tento protiprávní stav nedostatečně, pokud v reakci na zjištění učiněná v rámci probíhající kontroly uvedla nově na svých webových stránkách v sekci *Poučení spotřebitele o právech z vadného plnění*: „Možné způsoby pro uplatnění vady jsou následující: a) písemně dopisem zaslaným do sídla společnosti (...), nebo b) elektronicky na e-mailové adrese (...)“. Tato formulace je do značné míry zavádějící, neboť žádný právní předpis nezužuje možnost spotřebitele uplatnit reklamaci pouze na tyto dva žalobkyní uvedené způsoby. Opět neobstojí obrana žalobkyně, že neměla v úmyslu tyto dva způsoby stanovit jako *výlučné* k uplatnění reklamace. Pokud uvedla, že dopis a e-mail jsou *možné* způsoby pro uplatnění vady, pak jazykový a logický výklad této věty nepřipouští jiný závěr, než že jiné způsoby možné nejsou. Vnitřní přesvědčení, resp. její údajná dobrá víra o legitimitě a správnosti jejího počínání v žádném případě nezbavuje žalobkyni odpovědnosti za přestupek, jehož se dopustila tím, že v přihláškách neinformovala spotřebitele ve smyslu § 13 zákona o ochraně spotřebitele o podmínkách uplatňování práv z vadného plnění.
54. Soud k tomu pro úplnost dodává, že žalobkyně nebyla sankcionována za to, že neposkytla spotřebitelům své identifikační a kontaktní údaje – pro tento přestupek bylo řízení prvostupňovým rozhodnutím zastaveno. Pouhé sdělení kontaktních údajů však nemohlo zhojit absenci jakékoliv informace o uplatňování práv z vadného plnění v přihláškách.
55. K žalobkyní namítané další úpravě znění „Poučení spotřebitele o právech z vadného plnění“, k níž žalobkyně přistoupila na základě výtek původní žalované, lze uvést pouze tolik, že

snaha žalobkyně o nápravu zjištěných pochybení byla původní žalovanou náležitě vyhodnocena jako polehčující okolnost.

56. Soud nevešel ani na námitky uplatněné pod čtvrtým žalobním bodem, jež se týkají protiprávního jednání žalobkyně spočívajícího v tom, že opomenula spotřebitele informovat o možnosti mimosoudního řešení sporu na svých internetových stránkách. Žalobkyně je přesvědčena, že se této povinnosti náležitě zhostila, resp. že ji splnila tím, že spotřebitele v tomto ohledu informovala přímo v přihlášce (smlouvě), kterou spotřebitelé podepisovali. Tak tomu ovšem není. Uvedenou problematikou se zabýval Krajský soud v Brně, jenž v rozsudku ze dne 18. 2. 2021, č. j. 30 A 172/2018-41 uvedl: „Podle § 14 odst. 1 uvedeného zákona lze rozdělit informační povinnost na 3 dílčí: (i) prodávající informuje spotřebitele jasným, srozumitelným a snadno dostupným způsobem o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů – včetně internetové adresy tohoto subjektu, (ii) má-li prodávající internetové stránky, uvede informaci o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů a internetovou adresu tohoto subjektu i na svých internetových stránkách, (iii) pokud smlouva uzavřená mezi spotřebitelem a prodávajícím odkazuje na obchodní podmínky, uvede informaci o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů a internetovou adresu tohoto subjektu rovněž v těchto obchodních podmínkách. Tomu, že jde o samostatné povinnosti, nasvědčuje mimo jiné použití spojek ‚i‘ a ‚rovněž‘. Porušení každé dílčí povinnosti přitom zakládá odpovědnost prodávajícího za uvedený přestupek. V rozhodnutí, kterým se vyslovuje vina obviněného z přestupku, je proto nutno důsledně popsat jednání, které naplňuje znaky přestupku.“ Soud se s právě citovanými závěry Krajského soudu v Brně plně ztotožňuje. Informování spotřebitele o možnosti mimosoudního řešení sporu na svých internetových stránkách je povinností samostatně stojící, a této povinnosti žalobkyně prokazatelně nedostála. Postih protiprávního jednání spočívajícího v nesplnění této zákonem uložené povinnosti nelze ani v nejmenším označit za přepjatý formalismus. Lze doplnit, že inspektorát ve výroku I. bodu 3 prvostupňového rozhodnutí uvedl čas spáchání přestupku, jakož i konkrétně vymezil, že žalobkyně byla povinna předmětné informace zveřejnit na internetové stránce <https://iqtender.cz>.

57. K pátému okruhu žalobních námitek, jimiž žalobkyně brojila proti výši uložené pokuty, soud nejprve v obecné rovině podotýká, že stanovení výše pokuty je primárně věcí správního uvážení správního orgánu, který sankci ukládá. Správní uvážení přitom podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu, kdy soud toliko zkoumá, zda správní orgán nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, jestli jeho uvážení je v souladu s pravidly logického usuzování, zda bylo učiněno na podkladě dostatečně zjištěného skutkového stavu, eventuálně jestli se správní orgán nedopustil zneužití správního uvážení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2014, č. j. 1 As 82/2014-38). To se v tomto případě nestalo. Se závěry původní žalované, které se upínají k vyhodnocení jednotlivých kritérií významných z hlediska výše pokuty, se soud zcela ztotožňuje a pro stručnost na ně odkazuje. Původní žalovaná v napadeném rozhodnutí u jednotlivých protiprávních jednání žalobkyně rovněž dostatečně zhodnotila polehčující i přitěžující okolnosti, objekt přestupků i následek, které svým protiprávním jednáním žalobkyně způsobila. Vzala v potaz též snahu žalobkyně o nápravu, dále to, že spolupracovala s kontrolním orgánem, jakož i to, že se jedná o prvopachatelku. Závěry, k nimž stran výměry sankce dospěla, jsou v napadeném rozhodnutí popsány naprosto konkrétně a srozumitelně, takže napadené rozhodnutí není ani v tomto směru nepřezkoumatelné.

58. K tvrzení žalobkyně, že v napadeném rozhodnutí postrádá „konkrétní způsob výpočtu pokuty“, soud uvádí, že toto tvrzení zjevně vychází z mylné představy, že správní orgán je povinen pokutu stanovit tak, že v odůvodnění rozhodnutí „ohodnotí“ konkrétní částkou jednotlivá kritéria, která vzal při stanovení sankce v potaz, a to včetně jednotlivých polehčujících a přitěžujících okolností, a konečnou výši pokuty pak určí prostým aritmetickým výpočtem s použitím těchto částek. Takovou povinnost však žádná právní norma správnímu orgánu při ukládání pokuty pachateli za spáchání přestupku neukládá (stejně jako ji neukládá trestní zákoník soudu při ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu). Správní orgán je povinen při výměře sankce respektovat její zákonem stanovené rozpětí a v jeho rámci stanovit konkrétní výši pokuty na základě detailního posouzení jednotlivých kritérií a okolností významných pro ukládání sankce, přičemž musí dbát základních zásad pro ukládání trestu, jako je například zásada absorpce. Této povinnosti původní žalovaná bezesbytku dostala.
59. Přestože původní žalovaná na stranách 12 a 13 napadeného rozhodnutí při hodnocení závažnosti jednotlivých přestupků vždy uvedla, jak hodnotila následky protiprávního jednání a též jakým způsobem zohlednila počet smluv (příhlášek), kterých se ten který přestupek žalobkyně týkal, žalobkyně - patrně v důsledku prostého kopírování textu odvolání do žaloby - naprosto nedůvodně vytkla původní žalované, že nezohlednila počet spotřebitelů, jichž se protiprávní jednání dotklo.
60. Žalobkyně nevysvětlila, z čeho dovozuje, že byla potrestána exemplárně. Své tvrzení uplatněné při ústním jednání, že výše pokuty není v souladu s tím, jak inspekce postupovala v obdobných případech, blíže nekonkretizovala, takže soudu není zřejmé, jaké jiné „obdobné případy“ měla na mysli, a zhora ničím je nedoložila, takže se z její strany jedná pouze o neprokázané tvrzení. V žalobě též nikterak nereflektovala tu pasáž napadeného rozhodnutí, v níž původní žalovaná její případ porovnávala s jiným dříve projednávaným případem, který byl skutkově podobný případu žalobkyně a v němž uložila tehdejšímu obviněnému z přestupku vyšší pokutu, než je ta, která byla uložena žalobkyni.
61. K dílčí námitce o likvidační povaze pokuty, kterou žalobkyně dovozuje mj. z toho, že ji nakonec musela zaplatit ve splátkách, soud předně uvádí, že uložená pokuta musí pro pachatele představovat citelný negativní důsledek jeho protiprávního jednání, neboť jediné tak může mít požadovaný represivní, výchovný a generálně preventivní účinek. Závažnost přestupku, jehož skutková podstata je zakotvena v § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (a který správní orgány obou stupňů shledaly v dané věci nejzávažnějším), je obecně vyjádřena horní hranicí pokuty, kterou zákon s tímto jednáním spojuje a která podle § 24 odst. 14 písm. d) téhož zákona ve znění účinném do 30. 6. 2020 činí 5 000 000 Kč. Žalobkyni ve výsledku uložená pokuta se pohybuje při dolní hranici zákonné sazby, neboť představuje „jen“ 16 % maximální možné sazby, a již z tohoto důvodu ji není možné označit za nepřiměřeně vysokou. Žalobkyně sice tvrdí, že pokuta je pro ni likvidační, zároveň však připustila, že byla nucena požádat o možnost její úhrady ve splátkách po 50 000 Kč měsíčně. Jak plyne ze správního spisu, bylo jí to rozhodnutím původní žalované ze dne 24. 3. 2022 umožněno. S ohledem na veškeré výše uvedené okolnosti soud nemohl dospět k závěru, že žalobkyni uložená pokuta neodpovídá zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce a je nepřiměřená či dokonce likvidační v tom smyslu, jak likvidační pokutu definoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-

133. O tom, že uložená pokuta, kterou jí bylo povoleno hradit ve splátkách ve výši 50 000 Kč měsíčně, nebyla pro žalobkyni likvidační, svědčí ostatně i to, že žalobkyně nadále existuje a vyvíjí podnikatelskou činnost.

62. Protože soud v projednávané věci neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
63. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení žádné důvodné náklady, jejichž náhrady by se domáhal. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 19. října 2023

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu